

1. situace: NOVÁ ŽÁKYNĚ - Pavlína (2. ročník ZŠ) Jako třídní učitel/-ka ve druhé třídě jste byl/-a ředitelem předběžně upozorněn/-a na to, že do vaší třídy přijde nová žákyně, která se přistěhuje z vedlejšího města. Je ohlášena na začátek příštího měsíce. Jsou ještě zhruba tři týdny do doby, než Pavlína přijde. Vy víte, že musíte tuto změnu s dětmi probrat a kolektiv připravit na nový přírůstek. Rovněž musíte vyřešit otázku zasedacího pořádku, neboť momentálně jsou všechna místa ve třídě obsazená. Ve středu ráno ve tři čtvrtě na osm však nečekaně dorazí maminka s Pavlínou, s tím, že se rodina musela přestěhovat dříve a Pavlína je tedy zde. Ve třídě jsou již všechny děti, nikdo nechybí. První hodinu je podle rozvrhu matematika. Vy máte připravené procvičování geometrické látky (obrazce a tělesa), slovní úlohy a matematický diktát.

Jelikož „život třídy předchází veškerému učení“ nebudeme mít matematiku, ale uděláme si dvě seznamovací hodiny, abychom se s novou žákyní dobře seznámili a lépe ji začlenili do kolektivu a tím předešli budoucím problémům v kolektivu.

Řekneme dětem, jaká situace nastala, že Pavlínka měla přijít až za 3 týdny, ale musela se přestěhovat dříve, a tak jsme neměli možnost si pro ni připravit pořádné přivítání. Všichni se posadíme do kruhu na koberec, abychom na sebe dobře viděli, neměli jsme mezi sebou překážky, za které se ostatní mohou „skrývat“ a tím by byla nová žákyně v nevýhodě. Tím, že alespoň první dvě hodiny strávíme v kruhu, máme čas na vyřešení problému se zasedacím pořádkem, ideálně před hodinou informujeme ředitele školy, zda by mohl sehnat lavici a židličku (pokud tak již neučinil).

V kruhu se všichni představí (i učitel), řeknou jaké mají záliby, který předmět je nejvíce baví, (můžeme nechat děti vymyslet otázky, které je zajímají). Zahrajeme si také seznamovací hry a poprosíme žáky, aby Pavlíně představili třídní pravidla.

Po nějakou dobu budeme měnit zasedací pořádek či více podporovat kooperativní výuku s tím, že ze začátku budeme tvoření skupin nechávat na náhodě (hody kostkou, losování, rozpočítávání, apod.) V případě, že uvidíme že se s novou žákyní nikdo nebaví, můžeme zkusit poprosit některé žáky (o kterých víme, že jsou přátelští a empatictí) o pomoc začlenit ji do kolektivu. Pokud nedojde ke zlepšení, pokusila bych se vše řešit se školním psychologem či s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Po prvním vyučovacím dni si s novou žákyní sedneme v prázdné třídě, zeptáme se jí jaké má pocity, jak se k ní ostatní chovají, zda má nějaké problémy, obavy, aj. a vyslechneme ji (prvky humanistického přístupu). Taktéž se zeptáme na zvládnuté učivo z předešlé školy, abychom mohli pracovat na individuálním plánu doplnění učiva (pokud bude potřeba). Tato setkání budeme dělat častěji, abychom měli pod kontrolou vývoj situace. Žákyni nabídneme, že se na nás může o jakékoliv přestávce, po vyučování nebo například emailem (pokud má problém se svěřit s problémem napřímo) obrátit s dotazy, prosbami, problémy.